

uten kamp. Hadde deres tap vært mindre om de hadde gått til aktiv kamp? Nei, det hadde de ikke, for nå er tapene 100 prosent.

Nei, kamerater i bygd og by. Nå har vi lært, tyskerne har lært oss det gjennom sine aksjoner mot offiserene og studentene, - uten kamp ingen seier. Nå er det slutt på den tida da vi var nervøse og nesten gråt når det hadde vært attentat, nå er vi selv villige til å gå inn i sabotørens rekke. Eller er du ikke det, kamerat? Men du hører da til dem som lovpriser og beundrer dansker, franskmenn og jugoslaver for deres motstand. Du hører vel ikke til dem som vil at andre skal slåss for seg? Nei, det gjør du ikke, derfor kast alle betenkeligheter til side og slutt deg til rekkene av Norges stridsmenn. Disse strid-menn vet at veien blir tung, men de kvier seg ikke for å gå den, for de ser målet i det fjerne, de ser et fritt og nytt Norge stige opp av havet, varmet og styrt av morgensolen som lyser i øst.

NY POLITISJEF —

Fra London er det kommet melding om at det er utnevnt ny Rikspoliti-jef. Han skal være klar til å ta fatt på oppryddingen her heime så snart tyskerne er ute.

Det er vel og bra dette. Vi er enig i at det allerede no settes i sving tiltak med sikte på en grundig og svarlig opprydding når krigen er slutt. Regjeringen har all ære av slike tiltak.

Men mannen. Vi kan ikke fri oss fra den tanke at han var her i landet en tid etter okkupasjonen. Vi mener og-å at han ble forfremmet av nazi, men at han så forsvant for å dukke opp i London. Det vil

glede oss om vi tar feil, men da bør regjeringen gi oss garanti for at det er slik.

Sammenligner vi dette med at justisministeren holdt en minnetale i London Radio over en fh. nasist som var dømt til døden, så forekommer det oss å være en sammenheng. Det bærer og-å bud om ting som, etter vår oppfatning, må bekjempes med alle midler. Det må ikke forekomme etter krigen at folk som har vært medlemmer eller støttet nazi, får det minste ved vår administrasjon å gjøre.

Alle vet, at den samme regjering i tida fra 1935 til 1940 utnevnte en rekke nasister til ledende stillinger innen hær og politi. Det ble den gang tålt, men forholdene har forandret seg betraktelig siden den gang.

En nasist i stat eller kommune? NEI!
Blir det forsøkt, har vi geværet klart!

DET HAR KOMME nokre nye meldingar om jødane i Polen. To unge jenter skriv i eit brev: «Det er no ikkje nødvendig å gjera Palestina i stand til å ta i mot polske jodar. Her blir ingen at som kan fara dit». I eit seminarium for jødiske barn som godshjarta polakker hadde reist nær Warszawa og sytt for mat til av sine egne knappe rasjonar har tyskarane teke livet av alle dei 250 barn som var der. Personalet fekk valet mellom å ta same lagnad som barna eller gi seg på tvangsarbeid. Alle valde det første.

FRIHETEN 1943

Nr. 41 1943 - KAMPORGAN FOR NORSKE NATRIOTER

JUL —

Kjære barn!

Atter skal vi feire en krigs jul. Kanonene skal tordne, bombene falle, tusener på tusener mennesker skal utryddes. Det er jule budskapet i år. Nasis jule-budskap til hele verden.

Dere barn vil denne jul komme til å savne mye av det dere er vant til. Jule-gavene som nissen pleide komme med vil utebli fordi mor og far ikke kan få kjøpt noe til dere. Det blir ingen ny kjole, ingen dress, ikke fine støvler. Før om åra har dere fått god mat, no blir det ikke annet enn tørre brødet og kanskje litt lutefisk. Ribba, kjøttet, fløten og me'ka, alt dette går til våre grønklede gjester.

Dere vil sikkert synes det er trist dette. Mor og far synes også det er trist at de ikke kan skaffe gutten eller jenta si det de så sårt trenger både av mat og klær. De vil så gjerne gi barna sine det beste, i år er de maktesløse.

Men, det er ikke bare her i snølandet det er slik. Den samme, eller no hårdere skjebne, har rammet millioner og atter millioner av barn verden over. Krigen har vist å finne fram til hver krok, til hvert et sted der det bor mennesker. Millioner barn sitter no og venter, ikke i heimen sin, nei, den er forlengst rasert, men langt bak frontene, innlosjert men det best kan falle seg, de sitter

og venter på at far skal komme, men han kommer aldri. Han ble der ute. I forsvaret for heim og fedreland lot han livet. Mor ville redde hva reddes kunne fra heimen. Også hun ble der, var for sein til å komme seg unna, det var for mye som bant, for mye som skulde med, og så kom fienden. Et lemlestet lik er alt som er igjen. Voldtatt, pint til døden i ruinene av sin egen heim, det var hennes skjebne da hun støtte sammen med den nasistiske kultur. I Polen og Sovjet-Samveldet er det hundretusener mødre som har forlatt sine barn på samme måte. Også barn på samme alder som dere er drept i titusener, ofte mens mor så på. Knust mot gatestenen. Titusener polske barn fra 12 til 15 år er sendt til Tyskland på arbeid . . .

Dere små her heime vil sikkert forstå at også hos disse fremmede barn er øynene mørke av sorg. Skjebnen rammer like hardt enten den rammer deg eller den rammer barn under andre himmelstrøk, barn med annen hudfarge.

Også her heime sitter det mange barn som må feire julen uten far, ja, også uten mor. Far er i fengsel, eller og-å kanskje skutt, mor er også i fengsel, dere er hos fremmede. No må dere ikke gråte selv om det føles tungt. Husk på at dere er sønner og døtre av folk som ga sitt liv for fedrelandet, folk som modig gikk inn i kampen mot undertrykkelse og tyranni. De falt, men du kan

tid å ta organisert de fagforeningene illegale grupper og at resultatene lot vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lykkes å få snudd,

det nåværende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

være stolt av å ha hatt en far av den type som ikke ga opp, men satte alt inn på å fri landet vårt for åket for å kunne levere deg det fritt og selvstendig slik som han fikk det fra sin far.

Det er også mange barn i landet vårt i dag som med god grunn kan spørre sin far hva han har gjort for at jenta eller gutten hans skal overta et fritt land. Når jule-bordet no er tomt, når nøden står for døren. Når trellekår venter hele folket, da skal du spørre din far hva han har gjort for å få slutt på dette. Se ham i øynene og spør: Far, hører du også med til den grå masse som venter der ute, venter at andre skal kjempe deg fri? Vil du at jeg skal gå som trelle hele mitt liv fordi du ikke gjorde din plikt den gang det gjaldt?

For barnesøynene kan ingen lyve. Du vil se det på din far om han har meldt seg til kampen. Har han ikke det så be ham gjøre det straks,

Også du skal være med. I bitende hån skal du kjempe mot tyrannene. Kjøp deg en stump kritt, Tegn V hvor du kommer til. Lær deg noen visestumper og syng, syng så solkorsfolka blekner. Husk alltid på at du er nordmann, at du deltar i kampen for landet ditt. Hva tror dere ikke det ville bety for folket vårt om alle dere små ble enige om å syng: «Jeg vil verge mitt land?»

Kjære barn: Ta del i kampen. La oss høre dere synger. La vinterkveldens mørke bli lyst og vakkert ved at dere lar sangens toner bære bud om det nye Norge. Det frie Norge. Norge for nordmennene!

Til fienden vil vi si:

La dem trampe hver vilje i glød, la dem reise hver evne til strid, la dem mette sitt liv av vår nød, for der kommer, der kommer en tid!

SIGNALET HAR GÅTT!

De tre store, Stalin, Churchill og Roosevelt har personlig stadfestet de avtaler som ble inngått på tremaktskonferansen i Moskva. Den særlig aktuelle betydning ved møtet ligger i at oppgaven å forkorte-krigen ble stilt konkret og praktisk. Dette kommer til uttrykk i erklæringen om de felles angrep mot Hitler-Tyskland og vasallstatene fra øst, sør og vest. I samband med dette pekes det i presse-kommentarene på den rolle som Island kommer til å spille som basis for invasjon. Dermed er signalet gitt for Norges vedkommende.

Spørsmålet er nå om Norge er beredt til å bane veien for invasjonstroppene og - når timen er inne - støtte seg til invasjonshæren. Er den norske heimefronten i full beredskap?

En har kunnet spore en stadig stigende aktivitet innen den norske heimefronten i det siste halvåret. Det har gitt seg så mange utslag. De tyske forordningene blir heftigere motarbeid, folk undrar seg tvangsarbeidet i større utstrekning, og innen

Ja, barn. Tiden kommer, tiden da Norge atter skal være fritt, kanskje vil mange av dere til den tid ha mistet både mor, far og heim, men såra gror lett hos dem som vet at de har gjort sin plikt i en tung stund. Verre blir det sikkert for dem som stakk seg unna da landet og folket kaldte. Hos dem vil angrenska skamfølelsen, komme til å bli en kreftsvulst som vil gi mange søvnløse netter, føre dem til ene rom fjernt fra slekt og venner.

Sørg for at ikke din far blir en av disse.

de forskjellige yrker er det en viss tendens til å forlate arbeidet og gå i dekning. De spontane sabotasje-handlinger øker. Men kanskje merker en modningsprosessen i folket best på den økede aktivitet som Gestapo legger for dagen. Tyskerne er slått med skrekk over uroen i folket og prøver å forebygge folkeopprøret mot fascismen ved massearrestasjoner og terror.

Jo, uten tvil øker motstanden på heimefronten. Men sett i en større sammenheng, i samband med hva som blir utrettet i de andre okkuperte land og i samhøve med de kommende storoperasjoner fra de forente nasjoner, forslår det lite. Det er det rene pusleri. Tyskerne arresterer 1500 studenter og profesorer, og hele verden kommer i kok. I den grad har dette inngrep gjort inntrykk på den svenske opinion at en har inntrykk av at det kunne utløse en krigserklæring. I Norge er også sinnene på bristepunktet, men blikket er udadvent. Folket er blitt oppdradd slik. Det er som om det går en hemmelig parole om at nordmennene ikke har lov å ta igjen.

Er det parolen utefra nordmennene har ventet på, så behøver en ikke å vente lenger. Parolen er gått ut fra det siste møtet av de 3 allierte stormakter, underskrevet av Stalin, Churchill og Roosevelt.

Befrielsen vil komme først i de land hvor en invasjon kan få lettest fotfeste. Derfor opplever en også en viss konkurranse mellom heimefrontene i de forskjellige land.

Tyskerne har trukket konsekvensen av den senere tids politiske og militære utvikling. For det første ved preventive forholdsregler og arrestasjoner og terror for å demobilisere nordmennene. For det andre

ved å forberede den «brante jords» taktikk». Overalt blir planene for sprengning og brannstiftning av industrier og transportmidler forberedt. Tyskerne underminerer Norge i dag. Blir de tvunget på retrett, ryker det hele i luften.

Spørsmålet som i dag stilles til hver nordmann, er: Hva kan du gjøre for å forberede invasjonen?

Svaret er: Det er hver nordmanns plikt i dag å hjelpe de forente nasjoner med å bombe den krigsviktige industri, transportveiene osv. Det er hver nordmanns plikt i dag - hver på sitt område - å forberede befrielsen og å være med på å forkorte krigen.

Signalet er gått!

«DET TØR DE IKKE!»

Da nazi gikk til åtak på Universitetet og tuet med å sende studenter og lærere til Tyskland, var det mange som sa: «Det tør de ikke. Hele verden protesterer jo, den svenske regjering har truet med at handlingen skal få alvorlige følger for forholdet mellom de to landa osv.»

I 10 år har den nasistiske terror hersket i Tyskland, i snart 4 år her hos oss, men enno finnes det mennesker som kan snakke om «tør». Jo, de tør, fordi de no har kommet så langt ut på skråplanet at de ser det bærer utfor. Det finnes ingen makt som kan redde det nasistiske Tyskland fra undergangen. Hele det tyske folk er ansvarlig for den tilstand som rår i dag, de er redd for følgene av sine handlinger og med hele denne redsel preget dypt i sinnet, tør de alt. Det tyske folk har latt seg lede av Hitler og hans meningsfeller. De har latt seg lulle inn i en drømmeverden

tid å is organisert de fagorganiserte i illegale grupper og at resultatene lot vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lykkes å få snudd,

det nåværende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

der de ser tyskeren som verdens hersker.

Snakk om gjengjeldelse, om straff. Den straff er ikke oppfunnet som tilnærmet vil kunne være streng nok for slike handlinger som det tyskerne har begått og daglig begår. For hver time stiger skjendslene. Det er kun en utvei her, og det er å sette alle krefter inn for å stoppe skjendelsen. Det må gjøres ikke bare for å få slutt på tyskernes framferd, men også for å forsøke å redde noe av det tyske folk. Soldaten ved fronten, kvinnen ved maskinen, aile er medskyldige, uten deres bistand kunne ikke lederne drive sitt spill videre. De er medansvarlige, men de kan ikke straffes. De må være med å bygge opp igjen, men det er ingen straff, tvert i mot. De vil da kunne få adgang til å lære, se hva de har utført og finne fram til det menneskelige i seg selv, - bli nyttige mennesker.

For oss stiller spørsmålet seg slik: Skal vi enkeltvis la oss deportere, fengsle, skyte, eller skal vi gjøre motstand?

Valget skulde være lett.

Denne gang var det studentene. De første er nå sendt til Tyskland. Sammen med dem gikk også en del politifolk som Jonas Lie fikk satt i fengsel for 3 måneder siden. For dem gjelder det at de ble sendt som fanger heifra, men skal gå et kurs ved en tysk politiskole og så settes inn i tjenesten i Tyskland. Altså en form for mobilisering.

Hvilken gruppe som blir den neste vet en ikke, en vet bare at det kommer og at de tør.

På Griini sitter en del dødsdømte nordmenn. Tyskerne vil la dem skyte fordi motstanden her hjemme ennå ikke er sterkere enn at de tør. Den svenske regjering protesterte.

Ribbentrop kaldte den svenske sendemann til seg og meddelte ham at hans regjering hadde å holde seg borte fra forholdet mellom Norge og Tyskland. Hittil har en ikke hørt mer fra den svenske regjering. Den tok opp tanken i det svenske folk og førte den fram til den møtte motstand, mer tørde de ikke. Svaret på tyskernes framferd må bli: Også vi nordmenn tør!

HARALD BANG, Ask, er nasist og farlig angiver. Merittene hans er for øvrig godt kjent på Ask. Sambygdinger! Vis ham den forakt og gi ham den behandling han fortjener inntil andre midler kan benyttes!

DET VAR først meldt i svensk presse at kong Håkon hadde sendt telegram til kong Gustafs 85 års dag 16/6. Seinere kom det dementi. Kong Håkon var ikkje mellom gratulantane. Hitler sendte med andre eit personleg brev - handskrive - til kongen og takka for svensk nøytralitet!!!

PÅ SAME TID som det russiske folket fører sin egen heltmotige kamp får dei også tid til å minnst den innsatsen som dei okkuperte landa gjør, såleis også Norge. Nyleg hadde statsbiblioteket i Leningrad ei Amundsen-utstilling der ein fann nokre brev frå Amundsen som ikkje er offentliggjort før. Det blir desuten fortalt korleis han sette livet til for å berge dei italienske nordpolsflyarane og om det gode samarbeidet han all id hadde med vitenskapsmenn i Sovjet-Samveldet. - 100 års minnet for Egvard Grieg vart høgtida gjennom 2 store folkekonsertar i Moskva den 14 og 15 juni.

FRIHETEN

Nr. 1 1944 - KAMPORGAN FOR NORSKE PATRIOTER

HUNGER OVER EUROPA.

»I forbindelse med befolkningens matforsyning må det slås fast at folk som beskjeftiges i arbeid av vital eller militær betydning, skal bevare sin effektivitet, mens resten av befolkningen skal ned på minimale rasjoner».

Det er generalguvernør Frank i Polen som på denne måten uttrykker prinsippene for den tyske matvarepolitikk overfor de undertrykte folk. Vi henter sitatet fra en artikkel i »Norsk Tidende« i London, en artikkel som faller i tråd med det syn som vi ved flere høve har hevdet her i »Friheten«.

Tsjekiske arbeidere i våpenindustrien, fortsetter artikkelen, rangerer seg etter vanligvis over nordmennene, hvilket igjen viser at de nazistiske rasedoktriner undertiden må vike for praktiske nødvendighetshensyn. En tyske krigsmaskin gir den tsjekkiske gren av de foraktede slaver mer enn Tysklands »nordiske brødre«.

Tyskland spiser i dag hva Europa produserer. Planene var utarbeidet lenge før krigen. De tyske vitenskapsmenn hadde satt opp beregningene sine ikke bare over hvordan maten i Tyskland burde være sammensatt for å holde det tyske folk i live og i kampdyktig stand gjennom en lengre krigsperiode, men også hvorledes de undertrykte folk på kontinentet skulle svekkes fysisk ved målbevisst underernæring. Men planene hadde også et tredje mål: Med brutal logikk har det tredje rikes ledere ikke sett bort fra den mulighet at krigen kunne ende med nederlag for Tyskland. Og skulle dette skje, gjaldt det om i tide å svekke de undertrykte folks helse så radikalt at Tyskland kunne få et betydelig forsprang på sine naboer i den kommende fredsperiode.

Resonnementet må være omtrent slik: Norge har 2.9 millioner mennesker. Hvert menneske trenger så og så mange kalorier og enheter av annet slag pr. dag for å opprettholde livet. Men nordmennene produserer et overskudd av de og de næringsmidler. Dessuten produserer landet en rekke fabrikata og halvfabrikata av interesse. Tyskland har bruk for malmen, svovelkisen, trevirket, sildoljen, glyserin, fisk, poteter, grønnsaker, fett, ost osv. osv. Og Norge har i sine fosser en kraftreserve som den tyske monopolkapitalisme må nyttiggjøre seg for å skaffe Tyskland verdensherredømmet. Landet byr dessuten strategisk på store fordeler overfor konkurrentene. Alt viser at det vil være en opplagt forretning å okkupere landet. Det er for øvrig ikke til å unngå av en rekke andre grunner. Folket har for sterk helse, og sammen med nazifientlige nasjoner kan landets folkekraft bli skjebnesvanger for Tyskland. I alle høve vil det være en fordel å plassere for eksempel en million tyske soldater omkring det norske matfatet - direkte eller indirekte.

tid å bli organisert de fagforeningene illegale grupper og at resultatene lot vente på seg.

Imidlertid har det ved dyktig, energisk og utholdende arbeid lykkes å få snudd,

Det nåværende tidspunkt er ikke heldig. Det kan føre til splittelse og indre strid, og det må unngås. Slike forslag må, hvor gode og velmente de enn er, vente til et mer

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!